

Κεφάλαιο πρώτο

Το ταξίδι προβλεπόταν άσχημο.

Με ανατολίτικη εγκαρτέρηση ο πάτερ Ρότσιλντ, του τάγματος των Ιησουιτών, άφησε τη βαλίτσα του στη γωνία του μπαρ και βγήκε στο κατάστρωμα. (Ήταν μια βαλίτσα σε απομίμηση δέρματος κροκόδειλου. Τα αρχικά που ήταν χαραγμένα πάνω της με γοθτικούς χαρακτήρες δεν ήταν του πάτερ Ρότσιλντ, μιας και την είχε δανειστεί το ίδιο πρωί από τον καμαριέρη του ξενοδοχείου του. Περιείχε κάποια πρόχειρα εσώρουχα, έξι καινούργια σημαντικά βιβλία σε έξι διαφορετικές γλώσσες, μια ψεύτικη γενειάδα κι έναν σχολικό άτλαντα με πυκνοσημειωμένο ευρετήριο.) Όρθιος στο κατάστρωμα, ο πάτερ Ρότσιλντ στήριξε τους αγκώνες του στην κουπαστή, ακούμπησε το πηγούνι στα χέρια του κι επόπτευε από κει τους επιβάτες που ανέβαιναν ο ένας πίσω από τον άλλον την κινητή σκάλα του πλοίου, έχοντας στα πρόσωπά τους αποτυπωμένη μιαν ευγενική καχυποψία.

Ελάχιστοι ήταν εκείνοι που δεν γνώριζε ο Ιησουίτης, καθώς η αγαπημένη του συνήθεια ήταν να θυμάται οποιαδήποτε πληροφορία που μπορούσε να αφορά οποιοδήποτε άτομο κάποιας σημασίας. Η γλώσσα του εξείχε ανεπαίσθητα απ' τα χείλη του, και αν δεν ήταν όλοι τόσο απασχολημένοι με τις αποσκευές τους και τον καιρό, ίσως κάποιος να εντόπιζε στο πρόσωπό του μια παράξενη ομοιότητα με τα γύψινα αντίγραφα των τερατόμορφων στομιών όπου καταλήγουν οι

υδρορρόες της Παναγίας των Παρισίων, πού, κιτρινισμένα σαν παλλό ελεφαντόδοντο, κοσμούν τις βιτρίνες των καταστημάτων ειδών ζωγραφικής, κοιτάζοντας εξεταστικά ανάμεσα σε σχεδιαστικά εργαλεία και πλαστελίνες και σωληνάρια με νερομπογιές. Πάνω από το κεφάλι του, βουτηγμένη στη σκόνη τριών ηπείρων, μετεωριζόταν στο λυκόφως η χιλιотаξιδεμένη Πάκαρντ της κυρίας Μέλροουζ Έιπ, της ευαγγελίστριας, που ξεπρόβαλε τώρα στο κεφαλόσκαλο επικεφαλής των αγγέλων της.

— Πίστη.

— Παρούσα, κυρία Έιπ.

— Φιλανθρωπία.

— Παρούσα, κυρία Έιπ.

— Καρτερία.

— Παρούσα, κυρία Έιπ.

— Αγνότητα... Πού είναι η Αγνότητα;

— Η Αγνότητα αισθανόταν αδιάθετη, κυρία Έιπ. Κατέβηκε κάτω.

— Αυτό το κορίτσι είναι σκέτος μπελάς. Όποτε είναι να φτιάξουμε τα μπαγκάζια, η Αγνότητα αισθάνεται αδιάθετη. Οι υπόλοιπες –η Ταπεινόςνη, η Σύνεση, η Θεία Δυσσάρεσκεια, η Ευσπλαχνία, η Δικαιοσύνη και η Δημιουργική Προσπάθεια– είναι εδώ;

— Η Δημιουργική Προσπάθεια έχασε τα φτερά της, κυρία Έιπ. Είχε πιάσει κουβέντα μ' έναν κύριο στο τραίνο... Α, να την.

— Τα βρήκες; ρώτησε η κυρία Έιπ.

Με κομμένη την ανάσα από το τρέξιμο, η Δημιουργική Προσπάθεια έγνεψε καταφατικά. (Όλα τα κορίτσια της χορωδίας των αγγέλων κουβαλούσαν τα φτερά τους σε ένα μικρό μαύρο κουτί σαν θήκη βιολιού.)

— Εντάξει, είπε η κυρία Έιπ, και να κοιτάξεις από δω

κι εμπρός να τα κρατάς καλά και να μην κουβεντιάξεις τόσο πολύ με κυρίους στα τραίνα. Είστε άγγελοι κι όχι κλόουν, καταλάβατε;

Οι κοπέλες μαζεύτηκαν όλες με ύφος απαρηγόρητο. Τι απαίσια που ήταν αυτά τα ξεσπάσματα της κυρίας Έιπ! Αχ, τι τοσιπιές θα έριχναν στην Αγνότητα και στη Δημιουργική Προσπάθεια όταν θα έμεναν μόνες τους με τα νυχτικά τους. Δεν τους έφτανε η απειλή της ναυτίας, έπρεπε ν' ακούνε κιόλας τις κατσαδες της κυρίας Έιπ;

Βλέποντάς τες τόσο ταραγμένες, η κυρία Έιπ μαλάκωσε και χαμογέλασε. Αν μη τι άλλο, ήξερε πάντως να «μαγνητίζει» τους άλλους.

— Λοιπόν κορίτσια, είπε, πρέπει να πηγαίνω. Λένε ότι θα έχουμε κύμα, αλλά εσείς μην πτοείσθε. Αν έχετε άδολη την καρδιά σας, το στομάχι σας δεν πρόκειται να πάθει τίποτε... Και μην ξεχνάτε: αν νιώσετε όντως άσχημα, η λύση είναι μία – τραγουδήστε!

— Γεια σας, κυρία Έιπ, κι ευχαριστούμε, είπαν οι άγγελοι. Υποκλίθηκαν χαριτωμένα, έκαναν μεταβολή και κατευθύνθηκαν όλες μαζί προς τη δεύτερη θέση του πλοίου. Η κυρία Έιπ τις κοίταξε για λίγο με ύφος καλοκάγαθο και κατόπιν ίσιωσε τους ώμους της και με ύφος παλιού θαλασσόλυκου (έστω κι αν δεν διέθετε πραγματική γενειάδα) βάδισε ανάθεκτη προς το μπαρ της πρώτης θέσης.

*

Κι άλλα διακεκριμένα άτομα επιβιβάζονταν εκείνη την ώρα, όλα πολύ δυσαρεστημένα για τον καιρό. Προκειμένου να ξερκίσουν τον εφιάλτη της ναυτίας είχαν εφαρμόσει κάθε είδους γιατροσόφι, αλλά μάλλον τους έλειπε η πίστη. Ήταν εκεί και η δεσποινίς Ράνσιμπλ και ο Μάιλς Μαλπράκτις

και όλα τ' αστέρια της νεολαίας. Όλο το πρωί διασκέδαζαν κολλώντας λευκοπλάστη ο ένας στην κοιλιά του άλλου (ε, και πώς σπαρτάριζε η δεσποινίς Ράνσιμπλ!)

Εκεί βρισκόταν και ο αξιότιμος κύριος Γουόλτερ Άρπαξ, βουλευτής και κατά την προηγούμενη εβδομάδα πρωθυπουργός. Εκείνη την ημέρα ο κύριος Άρπαξ είχε πει το διπλάσιο της μέγιστης ενδεικνυόμενης δόσης ενός ιδιοσκευάσματος χλωράλης –προτού μάλιστα πάρει το πρωινό του (με τις ανάλογες φυσικά συνέπειες)– για να τελειώσει αργότερα, όταν πια είχε χάσει τελείως το κουράγιο του, το μπουκαλάκι στο τραίνο. Γύριζε ως επί το πλείστον σαν ονειροπαρμένος, φρουρούμενος προσεκτικά από κάτι αρχιφύλακες της ασφαλείας με άκρως επίσημο ύφος. Είχαν συνοδέψει όλοι τους τον κύριο Άρπαξ στο Παρίσι, και αν υπήρχαν κάποιες επιδόσεις του που δεν τις γνώριζαν, ασφαλώς δεν παρουσίαζαν κανένα ενδιαφέρον, τουλάχιστον από συγγραφική σκοπιά. (Όταν μιλούσαν μεταξύ τους γι' αυτόν, τον έλεγαν «Αξιότιμο κύριο Βιαστή», πράγμα που αποτελούσε μάλλον λογοπαίγνιο με το όνομά του παρά κριτική για τη συμπεριφορά του στους ερωτικούς του δεσμούς, στους οποίους πρέπει να ομολογήσουμε ότι εκδήλωνε χαρακτηριστική ατολμία και τάση προς πανικό.)

*

Η λαίδη Θρόμπινγκ και η κυρία Μπλακγουώτερ, οι δύο αδελφές, το πορτραίτο των οποίων διά χειρός Μιλιά εκποιήθηκε πρόσφατα στη δημοπρασία του Κρίστου σπάζοντας ρεκόρ κατώτατης τιμής, κάθονταν σε έναν από τους ξύλινους πάγκους, τρώγοντας μήλα και πίνοντας ό,τι η λαίδη Θρόμπινγκ με υστεροβικτωριανή κομψοπρέπεια ονόμαζε «γλαζοζίτσα», ενώ η κυρία Μπλακγουώτερ προτιμούσε την

εξωτικότερη ονομασία champagne, την οποία και πρόφερε γαλλιστί.

— Κίτυ, αυτός δεν είναι ο κ. Άρπαξ, που ήταν την περασμένη εβδομάδα πρωθυπουργός;

— Σώπα, Φάνυ, πού τον βλέπεις;

— Εκεί, μπροστά από τους δύο τύπους με τα μπού-λερ, δίπλα στον κληρικό.

— Ότι μοιάζει στις φωτογραφίες είναι σίγουρο. Τι περιεργο ύφος που έχει!

— Σαν τον καημένο τον Θρόμπινγκ... Θυμάσαι πέρυσι.

— ... Κι ούτε καν είχαμε υποψιαστεί τίποτα... ώσπου βρήκαν τα μπουκάλια στο δωμάτιό του, κάτω από τον πάγκο... κι όλοι πιστεύαμε ως τότε πως ήταν ποτό...

— Νομίζω ότι το πρωθυπουργικό αξίωμα δεν έχει πια στις μέρες μας την ίδια εκείνη αίγλη, δεν βρίσκεις κι εσύ;

— Λένε ότι μόνο ένα άτομο έχει κάποια επιρροή στον κ. Άρπαξ...

— Στην ιαπωνική πρεσβεία...

— Βέβαια, αγαπητή μου, μίλα όμως πιο σιγά. Και τώρα πες μου σοβαρά, πιστεύεις ότι πράγματι ο κύριος Άρπαξ είναι ΤΕΤΟΙΟΣ;

— Κρατιέται πολύ καλά για την ηλικία του.

— Ναι, αλλά ποια ηλικία, κι άλλωστε αυτοί οι κτηνώδεις άντρες εμφανίζονται συχνά κατώτεροι των προσδοκιών μας. Άλλο ένα ποτηράκι; Όταν ξεκινήσει το πλοίο θα λες «καλά που το ήπια».

— Μα, νόμιζα ότι ήδη είχαμε ξεκινήσει.

— Τι ανόητη που είσαι, Φάνυ, μα μπορώ να μη γελάσω;

Και πιασμένες αγκαζέ οι δυο μισομεθυσμένες κυράτσες

κατέβηκαν στην καμπίνα τους, ξεσπώντας κάθε τόσο σε σπασμωδικά γελάκια.

Από τους υπόλοιπους επιβάτες μερικοί είχαν βάλει στ' αυτιά τους βαμβάκι, άλλοι φορούσαν σκούρα γυαλιά, και κάμποσοι έτρωγαν караβίσιες γαλέτες από χαρτοσακούλες, σαν τους Ινδιάνους που λέγεται ότι τρώνε το κρέας του φιδιού για να πάρουν την πονηριά του. Η κυρία Χουπ επαναλάμβανε κάθε τόσο με έξαψη μια ρήση που είχε μάθει από έναν γιόγκι στη Νέα Υόρκη. Οι λίγοι «ξεβγαλμένοι» επιβάτες, που τα μπαγκάζια τους έφεραν τις ενδείξεις πολλών προηγούμενων ταξιδιών, βηματίζαν ακατάδεχτοι πέρα-δώθε, καπνίζοντας μικρές, βρωμερές πίπες και προσπαθώντας να φτιάξουν καρέ για μπριτζ.

Δυο λεπτά πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης κι ενώ ήδη ακούγονταν τα πρώτα προειδοποιητικά σφυρίγματα και οι φωνές, ανέβηκε στο πλοίο ένας νεαρός με μια τσάντα στο χέρι. Η εμφάνισή του δεν είχε τίποτα το αξιοσημείο. Ήταν ακριβώς όπως όλοι οι νέοι της ηλικίας του. Κουβαλούσε ο ίδιος την τσάντα του, φορτίο αρκούντως επαχθές, διότι στην τσέπη του δεν υπήρχαν πια καθόλου φράγκα κι έτσι κι αλλιώς του είχαν μείνει ελάχιστα χρήματα σε διάφορα νομίσματα. Είχε δύο μήνες στο Παρίσι, όπου έγραφε ένα βιβλίο, και γύριζε πίσω διότι είχε στο μεταξύ αρραβωνιαστεί δι' αλληλογραφίας. Το όνομά του ήταν Άνταμ Φένγουικ-Σάιμς.

Ο πάτερ Ρότσειντ του χαμογέλασε καλοσυνάτα.

— Αμφιβάλω αν με θυμάστε, είπε. Γνωριστήκαμε πριν από πέντε χρόνια στην Οξφόρδη, σε ένα γεύμα με τον κοσμήτορα του Μπάλλιολ. Θα ήθελα να διαβάσω το βιβλίο σας όταν εκδοθεί — αυτοβιογραφία δεν είναι; Και θα μπορούσα να γίνω ένας από τους πρώτους που θα σας συγχαρούν για τους αρραβώνες σας; Φοβάμαι ότι θα βρείτε τον πεθερό σας

λίγο εκκεντρικό – και ξεχασιάρη. Φέτος το χειμώνα πέρασε μια πολύ άσχημη βρογχίτιδα. Το σπίτι του είναι γεμάτο ρεύματα – παραείναι μεγάλο για τη σημερινή εποχή. Λοιπόν, πρέπει τώρα να κατέβω κάτω. Θα έχουμε κύμα κι εμένα η θάλασσα με πειράζει. Θα συναντηθούμε στις δώδεκα του μηνός στις λαίδης Μέτρολαντ, αν όχι νωρίτερα όπως ελπίζω.

Προτού προλάβει ο Άνταμ να απαντήσει, ο Ιησούιτς είχε γίνει καπνός. Ξαφνικά το κεφάλι του ξαναεμφανίστηκε.

— Στο πλοίο βρίσκεται μια γυναίκα εξαιρετικά αντιπαθητική κι επικίνδυνη – λέγεται κυρία Έιπ.

Εξαφανίστηκε και πάλι και σχεδόν ταυτόχρονα το πλοίο άφησε αθόρυβα την προκυμαία, γλιστρώντας προς την έξοδο του λιμανιού.

Ήταν φορές που το πλοίο μπουτζάριζε, άλλοτε σκαμπανέβαζε, κι άλλοτε στεκόταν ασάλευτο και τρεμούλιαζε σύγχωρο, κρεμάμενο στο χεῖλος μιας κατάμαυρης αβύσσου· βουτούσε σαν τραινάκι στην κατηφορία σ' ένα απαγκιο βαθύλωμα και ξανάβγαινε με ορμή στην ανεμοζάλη· κάποτε άνοιγε δρόμο με σπασμωδικά ξυσίματα και ρουθουνίσματα, σαν κυνηγόςκυλο σε λαγούμι· κι άλλοτε γκρεμιζόταν απότομα σαν ασανσέρ. Η τελευταία του κίνηση ήταν εκείνη που αναστάτωσε πióτερο απ' όλες τους επιβάτες.

— Ωχ, έκανε η Χρυσή Νεολαία. Ωχ, ωχ, ωχ!

— Θα 'λεγες ότι είμαστε μέσα σε σείκερ, είπε ο Μάιλς Μαλπράκτις. Χρυσή μου, το μούτρο σου! Έγινε λαχανί!

— Είναι για ν' αρρωσταίνει κανείς, είπε η δεσποινίς Ράνσιμπλ σε μια από τις λίγες εύστοχες αναλαμπές της.

*

Η Κίτυ Μπλακγουώτερ και η Φάνυ Θρόμπινγκ κείτονταν εκτάδην στις κουκέτες τους, η μία πάνω από την άλλη.

- Αναρωτιέμαι μήπως η champagne...
- Κίτυ.
- Ναι, Φάνυ μου.
- Κίττυ, νομίζω, ή μάλλον είμαι σίγουρη, ότι έχω μαζί μου κάτι άλατα... Κίτυ, είπα ότι μια και είσαι πιο κοντά... θα ήταν μάλλον επικίνδυνο να δοκιμάσω εγώ να κατέβω... μπορεί να σπάζω και κανένα πόδι.
- Δεν κάνει μετά την champagne, Φάνυ, δεν βρίσκεις;
- Μα τα έχω ανάγκη. Φυσικά, αγαπητή μου, μόνο αν δεν σου κάνει κόπο...
- Τίποτα δεν μου κάνει κόπο, χρυσή μου, το ξέρεις αυτό. Αλλά τώρα που το σκέφτομαι, θυμάμαι πολύ καλά ότι δεν είχες βάλει τα άλατα στη βαλίτσα σου.
- Ω, Κίτυ, Κίτυ, σε παρακαλώ... θα το μετάνιωνες πικρά αν πέθαινα... ωχ.
- Μα αφού τα άλατα τα είδα, καλή μου, στο κομοδίνο σου, όταν είχαν κιόλας κατεβάσει τις αποσκευές σου. Θυμάμαι ότι σκέφτηκα τότε, αυτά πρέπει να τα δώσω στη Φάνυ, και μετά, χρυσή μου, μπερδεύτηκα με τα φιλοδώρηματα κι έτσι...
- Τα... έβαλα... μέσα... εγώ η ίδια... Δίπλα στις βούρτσες μου... ζών!
- Ω, Φάνυ...
- Ωχ... ωχ... ωχ!

*

Για τον πάτερ Ρότσιλντ δεν υπήρχαν ταξίδια καλύτερα και χειρότερα. Σκεφτόταν τα μαρτύρια των αγίων, το ευμετάβολο της ανθρώπινης φύσης, τα Τέσσερα Έσχατα Πράγματα*, και κάθε τόσο επαναλάμβανε φράσεις εξιλαστήριων ψαλμών.